

OPONENTSKÝ POSUDOK

k habilitačnej práci

Pan európska vysoká škola v Bratislave	
Dátum:	16 -12- 2019
Ev.č.:	JFA-250/2019
Prilohy:	4
Vybavuje:	prof. Petra

Habilitantka: JUDr. Katarína Šmigová, PhD., LL.M.

Oponent: prof. JUDr. PhDr. Ing. Michael Siman, PhD., D.E.A.

Ústav medzinárodného a európskeho práva, Fakulta práva PEVŠ v Bratislave

Tento oponentský posudok predkladám k habilitačnej práci habilitantky s názvom „Norimberské zásady ako základ medzinárodného trestného práva“ na základe menovacieho dekrétu predsedu Vedeckej rady Fakulty práva PEVŠ prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. z 25. októbra 2019.

a) Aktuálnosť a náročnosť témy habilitačnej práce

Podľa habilitantky je cieľom habilitačnej práce analyzovať, či sú zásady, ktoré sformulovala Komisia OSN pre medzinárodné právo podľa Charty Medzinárodného vojenského tribunálu a jeho rozsudku, základom medzinárodného trestného práva (s. 13).

Náročnosť práce spočíva v tom, že sa na základe analýzy právnych dokumentov (najmä medzinárodných zmlúv, súdnych rozhodnutí a doktríny) zameriava na zhodnotenie vývoja prijatých norimberských zásad, teda na skúmanie, či sú norimberské zásady základom medzinárodného trestného práva.

b) Vymedzenie vedeckého problému

(teoretické východiská, použité metódy, praktická aplikácia, využitie informačných zdrojov)

Habilitantka v úvode práce uvádza, že východiskom skúmania je „téma, že norimberský proces bol revolučným míľnikom a jeho sformulované zásady boli a sú v ďalšom vývoji medzinárodného trestného práva už „len“ predmetom evolúcie, ktorú ovplyvnili ďalšie materiálne pramene medzinárodného práva“ (s. 14). Žiadne ďalšie výslovne uvedené hypotézy som v úvode práce neidentifikoval. V tejto súvislosti by práca mohla vzhľadom na jej rozsah obsahovať viaceré podrobnejšie vymedzené a štruktúrované hypotézy, napríklad či je súčasné vymedzené zásad medzinárodného trestného práva vyplývajúcich z norimberských zásad dostačujúce.

Habilitantka používa najmä metódu analýzy, pokiaľ ide o právne texty, ktorá je ďalej doplnená aj o metódu skúmajúcu historické súvislosti a komparatívnu vedeckú metódu.

Habilitantka využíva v práci naozaj výnimočné množstvo zahraničných zdrojov všeobecného i špecifického zamerania, vrátane početných rozhodnutí Medzinárodného trestného súdu a medzinárodných trestných tribunálov.

c) Štruktúra a obsah habilitačnej práce

(osnova, logika skladby častí, celého textu a príloh)

Práca má ako celok veľmi prehľadnú štruktúru a jednotlivé kapitoly sú logicky usporiadané v poradí podľa zásad sformulovaných Komisiou OSN pre medzinárodné právo nasledovne: (1) zásada trestnej zodpovednosti jednotlivca, (2) zásada prednosti medzinárodného práva pred vnútroštátnym, (3) zásada irelevantnosti oficiálneho postavenia, (4) zásada neuplatniteľnosti výhrady vykonania rozkazu nadriadeného, (5) právo na spravodlivý proces, (6) trestné činy podľa medzinárodného práva, (7) účastníctvo. V tomto ohľade šiesta a siedma kapitola neobsahujú vo svojom názve jasne formulované zásady medzinárodného trestného práva.

Habilitantka síce zvolila pomerne jednoduché usporiadanie kapitol, ktoré je prehľadné a logické, avšak podľa môjho názoru také usporiadanie neumožňuje dostatočne porovnať uvedené zásady v ich vzájomnej súvislosti a pôsobí skôr faktografickým dojmom. Na druhej strane habilitantka v práci uvádza vlastné závery a domnienky, ktoré sú vo všeobecnosti dostatočne podložené.

Okrem toho aj štruktúra jednotlivých podkapitol, ktorá sa zakladá skôr na historickom hľadisku (1. norimberský proces, 2. ponorimberské obdobie, 3. Rímsky štatút) na prvý pohľad obmedzuje uskutočnenie analýzy jednotlivých zásad s ohľadom na iné než historické súvislosti. Navyše habilitantka dostatočným spôsobom nevysvetľuje v úvode práce dôvody (takmer jednotnej) štruktúry jednotlivých podkapitol.

Pozitívne treba hodnotiť predovšetkým čiastkové závery uvedené v prípade každej kapitoly práce, ktoré sú do určitej miery zhrnuté aj v celkovom závere práce.

d) Dosiahnuté výsledky

(reálnosť a praktická využiteľnosť navrhovaných záverov a odporúčaní)

Pozitívne je potrebné hodnotiť výborný prehľad habilitantky v analyzovanej problematike, ktorému zodpovedá aj rozsah a obsah použitých citácií. V tejto súvislosti považujem habilitačnú prácu za využiteľnú aj v právnej praxi.

Pokiaľ ide o záver práce, habilitantka v ňom formuluje pomerne krátku a jednoduchú odpoveď na úvodnú hypotézu, ktorá predstavuje východisko jej práce, keď uvádza, že „záverom je preto možné skonštatovať, že sformulované norimberské zásady boli a sú mimoriadnym počínom, pretože tvoria základ medzinárodného trestného práva, a to aj napriek niektorým špecifikám, ktoré bolo potrebné zohľadniť kvôli vtedy aktuálnemu stavu medzinárodného práva a medzinárodných

vzťahov“. Vzhľadom na rozsah práce sa táto odpoveď na jedinú hypotézu jasne stanovenú v úvode práce javí pomerne zjednodušená.

Okrem toho treba poznamenať, že habilitantka v závere práce skôr opakuje čiastkové závery uvedené v jednotlivých kapitolách bez toho, aby napríklad vo väčšej miere hodnotila klady a nedostatky uvedených zásad, vzájomné súvislosti medzi jednotlivými zásadami alebo tiež vplyv ústavných tradícií štátov na formuláciu týchto zásad.

e) Rozsah, jazyková a formálna stránka habilitačnej práce

Habilitačná práca má rozsah vyše 270 normostrán a má znaky vedeckej monografie. Text habilitačnej práce je zrozumiteľný a veľmi odborný. Po jazykovej stránke habilitačná práca nevykazuje žiadne významné nedostatky.

ZÁVER

Predloženú habilitačnú prácu hodnotím pozitívne, najmä pokiaľ ide o rozsah a odbornú kvalitu samotného textu práce. Za určitý nedostatok považujem pomerne jednoduchú, hoci prehľadnú štruktúru práce, ktorá však nezohľadňuje jej vedecký charakter, ako aj formuláciu hypotéz a záverov.

Vyššie uvedená kritika týkajúca sa štruktúry a záveru habilitačnej práce však nemá zásadný charakter a predstavuje skôr podnet na diskusiu v rámci obhajoby habilitačnej práce.

Vzhľadom na uvedené vytýkané nedostatky navrhujem, aby habilitantka v rámci svojej obhajoby po prvé uviedla svoj názor, či prípadné vymedzenie trestných činov uvedených v šiestej kapitole nevyjadruje v podstate zásadu nullum crimen sine lege vyplývajúcu z ústavných tradícií štátov medzinárodného spoločenstva, a by po druhé vyjadrila svoj názor k zabezpečeniu dodržania zásady ne bis in idem najmä v súvislosti s prednosťou medzinárodného práva pred vnútroštátnym, ktorú analyzuje v druhej kapitole svojej práce.

Odporúčam, aby v prípade úspešnej ústnej obhajoby bola habilitantke priznaná vedecko-pedagogická hodnosť docent.

V Bratislave, dňa 14. decembra 2019.

prof. JUDr. PhDr. Ing. Michael Siman, PhD., D.E.A.

Fakulta práva PEVŠ

